

Sahitya (286)

Set No. 1

Question Booklet No. 00180

15P/251/30

(To be filled up by the candidate by blue/black ball-point pen)

Roll No.

--	--	--	--

Roll No. (Write the digits in words)

Serial No. of OMR Answer Sheet

Day and Date

(Signature of Invigilator)

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

(Use only *blue/black ball-point pen* in the space above and on both sides of the **Answer Sheet**)

1. Within 10 minutes of the issue of the Question Booklet, check the Question Booklet to ensure that it contains all the pages in correct sequence and that no page/question is missing. In case of faulty Question Booklet bring it to the notice of the Superintendent/Invigilators immediately to obtain a fresh Question Booklet.
2. Do not bring any loose paper, written or blank, inside the Examination Hall *except the Admit Card without its envelope*.
3. *A separate Answer Sheet is given. It should not be folded or mutilated. A second Answer Sheet shall not be provided. Only the Answer Sheet will be evaluated.*
4. Write your Roll Number and Serial Number of the Answer Sheet by pen in the space provided above.
5. *On the front page of the Answer Sheet, write by pen your Roll Number in the space provided at the top and by darkening the circles at the bottom. Also, wherever applicable, write the Question Booklet Number and the Set Number in appropriate places.*
6. *No overwriting is allowed in the entries of Roll No., Question Booklet no. and Set no. (if any) on OMR sheet and Roll No. and OMR sheet no. on the Question Booklet.*
7. *Any change in the aforesaid entries is to be verified by the invigilator, otherwise it will be taken as unfair means.*
8. *Each question in this Booklet is followed by four alternative answers. For each question, you are to record the correct option on the Answer Sheet by darkening the appropriate circle in the corresponding row of the Answer Sheet, by pen as mentioned in the guidelines given on the first page of the Answer Sheet.*
9. For each question, darken only one circle on the Answer Sheet. If you darken more than one circle or darken a circle partially, the answer will be treated as incorrect.
10. *Note that the answer once filled in ink cannot be changed. If you do not wish to attempt a question, leave all the circles in the corresponding row blank (such question will be awarded zero marks).*
11. For rough work, use the inner back page of the title cover and the blank page at the end of this Booklet.
12. Deposit only **OMR Answer Sheet** at the end of the Test.
13. You are not permitted to leave the Examination Hall until the end of the Test.
14. If a candidate attempts to use any form of unfair means, he/she shall be liable to such punishment as the University may determine and impose on him/her.

Total No. of Printed Pages : 24

[उपर्युक्त निर्देश हिन्दी में अन्तिम आवरण पृष्ठ पर दिये गए हैं।]

15P/251/30

ROUGH WORK
रफ़ कार्य

15P/251/30

No. of Questions : 150

प्रश्नों की संख्या : 150

Time : 2 Hours

Full Marks : 450

समय : 2 घण्टे

पूर्णाङ्क : 450

Note : (1) Attempt as many questions as you can. Each question carries **3 (Three)** marks. **One mark will be deducted for each incorrect answer. Zero** mark will be awarded for each unattempted question.

अधिकाधिक प्रश्नों को हल करने का प्रयत्न करें। प्रत्येक प्रश्न **3 (तीन)** अंकों का है। प्रत्येक गलत उत्तर के लिए एक अंक काटा जायेगा। प्रत्येक अनुत्तरित प्रश्न का प्राप्तांक शून्य होगा।

(2) If more than one alternative answers seem to be approximate to the correct answer, choose the closest one.

यदि एकाधिक वैकल्पिक उत्तर सही उत्तर के निकट प्रतीत हों, तो निकटतम सही उत्तर दें।

01. काव्यप्रकाशे उल्लासानां संख्या वर्तते-

(1) 9 (2) 11 (3) 10 (4) 8

02. काव्यप्रकाशस्य प्रणेता अस्ति-

(1) कैयटः (2) रुय्यकः (3) मुङ्खकः (4) मम्मटः

03. आचार्यमम्मटस्य विरुदः प्रसिद्धोऽस्ति-

(1) वाग्देवतावतारः (2) महामाहेश्वरः (3) पीयूषवर्षः (4) कवितार्किकचक्रवर्ती

04. काव्यप्रकाशस्य प्रथमकारिकायां का देवता ग्रन्थकृता स्तुता?

(1) पार्वती (2) लक्ष्मीः (3) भारती (4) काव्यायनी

15P/251/30

05. काव्यप्रकाशस्य लघुतमः उल्लासः कः?
(1) प्रथम (2) तृतीयः (3) अष्टमः (4) षष्ठः
06. काव्यप्रकाशस्य कस्मिन्नुल्लासे दोषनिरूपणं कृतम्?
(1) तृतीये (2) सप्तमे (3) नवमे (4) दशमे
07. आचार्यमम्मट आसीत्—
(1) ध्वनिवादी (2) अलङ्कारवादी (3) रसवादी (4) रीतिवादी
08. अधोलिखितेषु कः आचार्यमम्मटमधिक्षिपति?
(1) भोजराजः (2) जयदेवः (3) भामहः (4) दण्डी
09. काव्यप्रकाशमतिरिच्य मम्मटकृतोऽपरो ग्रन्थोऽस्ति—
(1) अभिधावृत्तमातृका (2) अलङ्कारोदाहरणम्
(3) शब्दव्यापारविचारः (4) चमत्कारचन्द्रिका
10. आचार्यमम्मटस्य स्थिति कालोऽस्ति—
(1) नवम शताब्दी (2) दशमशताब्दी (3) एकादश शताब्दी (4) द्वादशशताब्दी
11. '..... कृतनियमरहिताम्'—अत्र रिक्तस्थाने किं पदम्?
(1) प्रकृति (2) नियति (3) सुकृति (4) वियति
12. जयत्यर्थेन कः आक्षिप्यते?
(1) चमत्कारः (2) झणत्कारः (3) नमस्कारः (4) पुरस्कारः

13. उपदेशः कतिविधः?
 (1) त्रिविधः (2) द्विविधः (3) षड्विधः (4) पञ्चविधः
14. 'व्यवहारविदे' इत्यस्मिन् पदे का विभक्ति?
 (1) सप्तमी (2) तृतीया (3) पञ्चमी (4) चतुर्थी
15. आचार्यमम्मटमते काव्यस्य सकलप्रयोजनमौलिभूतः कः?
 (1) धनागमः (2) उपदेशः (3) आनन्दः (4) यशोलाभः
16. कवित्वबीजरूपः संस्कारविशेषो मम्मटाचार्येण का उक्ता?
 (1) भक्तिः (2) शक्तिः (3) अनुरक्तिः (4) विच्छित्तिः
17. 'त्रयः समुदिताः, न तु' इत्यत्र रिक्तस्थाने किं पदम्?
 (1) व्यस्ताः (2) त्रस्ताः (3) हस्ताः (4) प्रशस्ताः
18. 'तददोषौ' इत्यस्मिन् 'तत्' पदं कस्य परामर्शं करोति?
 (1) ग्रन्थस्य (2) ध्वनेः (3) कवेः (4) काव्यस्य
19. 'क्वापि' इत्यत्र का सन्धिः?
 (1) वृद्धिसन्धिः (2) दीर्घसन्धिः (3) गुणसन्धिः (4) पररूपसन्धिः
20. आचार्यमम्मटारानुसारं किं नाम उत्तमं काव्यम्?
 (1) ध्वनिकाव्यम् (2) चित्रकाव्यम् (3) क्लिष्टकाव्यम् (4) श्लिष्टकाव्यम्
21. किमुक्तम् अवरंकाव्यम्?
 (1) निर्गुणम् (2) अव्यङ्ग्यम् (3) अनलङ्कृतम् (4) निर्दुष्टम्
22. शब्दः कतिविधो भवति?
 (1) त्रिविधः (2) पञ्चविधः (3) चतुर्विधः (4) षड्विधः

15P/251/30

23. प्रायशः सर्वेषामपि अर्थानां किमिष्यते?
(1) अलङ्कारत्वम् (2) गुणत्वम् (3) श्लेषत्वम् (4) व्यञ्जकत्वम्
24. सङ्केतितः कति भेदः?
(1) द्विभेदः (2) पञ्चभेदः (3) चतुर्भेदः (4) षड्भेदः
25. कस्य कथनं- “चतुष्टयी शब्दानां प्रवृत्तिः?” इति।
(1) पाणिनेः (2) पतञ्जलेः (3) भर्तृहरेः (4) कात्यायनस्य
26. मुख्यार्थबाधे का भवति?
(1) अभिधा (2) लक्षणा (3) व्यञ्जना (4) उत्प्रेक्षा
26. ‘गङ्गायां घोषः’ उदाहरणमस्ति-
(1) रुढिलक्षणायाः (2) विपरीतलक्षणायाः
(3) लक्षणलक्षणायाः (4) गौणी-सारोपालक्षणायाः।
28. आचार्यमम्मटमते लक्षणात्या कति भेदः?
(1) त्रयः (2) चत्वारः (3) पञ्च (4) षट्
29. ‘तदेषा कथिता त्रिधा’-इत्यत्र ‘एषा’ पदस्य कोऽर्थः?
(1) लक्षणा (2) व्यञ्जना (3) अभिधा (4) तात्पर्या
30. प्रयोजनेन सहितं किं न युज्यते?
(1) करणीयम् (2) रमणीयम् (3) प्रोक्षणीयम् (4) लक्षणीयम्

31. 'ज्ञानस्य विषयी.....फलमन्यदुदाहृतम्' इत्यत्र रिक्तस्थाने किं पदम्?
 (1) जन्यः (2) मान्यः (3) ह्यन्यः (3) धन्यः
32. काव्यप्रकाशगतस्य द्वितीयोल्लासस्य का संज्ञा?
 (1) शब्दार्थस्वरूपनिर्णयः (2) लक्षणाविवेकः
 (3) शब्दार्थविमर्शः (4) शब्दशक्तिनिर्णयः
33. 'काकुः' इत्यस्य शब्दस्य कोऽर्थः?
 (1) काकस्य स्वरः (2) कोकिलस्य स्वरः (3) कीचकस्य ध्वनिः (4) भिन्नकण्ठध्वनिः।
34. 'अन्यत्र यूयं कुसुमावचायं कुरुध्वमत्रास्मि करोमि सख्यः' इत्यादौ कस्य वैशेष्यादारथो व्यञ्जना भवति?
 (1) वाक्यस्य (2) वाच्यस्य (3) प्रस्तावस्य (4) देशस्य
35. काव्यप्रकाशगतश्चतुर्थ उल्लासः कीदृशः?
 (1) शब्दशक्तिविमर्शात्मकः (2) ध्वनिर्णयात्मकः
 (3) अर्थविमर्शात्मकः (4) गुणीभूतव्यङ्ग्यविमर्शात्मकः
36. भावशान्त्यादयः कतिधाः?
 (1) चतुर्धा (2) द्विधा (3) त्रिधा (4) पञ्चधा
37. अभिव्यक्तः को भावो रसः स्मृतः ?
 (1) विभावः (2) अनुभावः (3) स्थायिभावः (4) व्यभिचारिभावः
38. रससूत्रं केन प्रणीतम्?
 (1) नन्दीश्वरेण (2) भरतेन (3) कोहलेन (4) गणपतिना

15P/251/30

39. रससूत्रगता 'निष्पत्तिः' तु 'अनुमितिः' इति कस्य व्याख्या ?
(1) भट्टनायकस्य (2) शङ्कुकेन (3) भट्टलोल्लटेन (4) अभिनवगुप्तस्य
40. रस सूत्रस्य चतुर्षु व्याख्याकारेषु केन व्याख्याकारेणाऽन्येषां त्रयाणां मतं खण्डितम्?
(1) भट्टनायकेन (2) शङ्कुकेन (3) भट्टलोल्लटेन (4) अभिनवगुप्तेन
41. आचार्यमम्मटानुसारं विप्रलम्भशृङ्गारः कतिविधः?
(1) द्विविधः (2) त्रिविधः (3) चतुर्विधः (4) पञ्चविधः
42. काव्यप्रकारो सम्भोगशृङ्गारस्योदाहरणं कुत उद्धृतम्?
(1) शृङ्गारशतकतः (2) अमरुकशतकतः (3) शृङ्गारतिलकतः (4) शृङ्गारप्रकाशतः
43. करुणरसस्य स्थायिभावोऽस्ति--
(1) शोकः (2) निर्वेदः (3) उत्साहः (4) क्रोधः
44. काव्यप्रकाशे कियन्तो व्यभिचारिभावाः समुल्लिखिताः ?
(1) 43 (2) 33 (3) 36 (4) 46
45. काव्यप्रकाशे वर्णितो नवमो रसः कः?
(1) भक्तिरसः (2) वात्सल्यरसः (3) शान्तरसः (4) मुक्तिरसः
46. 'रतिर्देवादिविषया व्यभिचारी तथाज्जितः.....प्रोक्तः'—इत्यत्र रिक्तस्थाने कः शब्दः?
(1) भावः (2) स्रावः (3) हावः (4) दावः
47. '..... अनौचित्यप्रवर्तिताः' -- इत्यत्र रिक्तस्थाने कः शब्दः?
(1) चिदाभासा (2) गदाभासा (3) तदाभासा (4) पदाभासा

48. शब्द शक्त्युत्थ ध्वनि प्राधान्येन कतिधा?
 (1) पञ्चधा (2) चतुर्धा (3) त्रिधा (4) द्विधा
49. अर्थशक्त्युत्थध्वनेः कियन्तो भेदाः?
 (1) 8 (2) 10 (3) 12 (4) 14
50. गणनायां वेदखाब्धिविपच्चन्द्राः' इत्यस्य संख्या भवति—
 (1) 40401 (2) 10404 (3) 40104 (4) 14004
51. काव्यप्रकाशदिशा ध्वनेः शुद्धभेदाः सन्ति—
 (1) 41 (2) 51 (3) 61 (4) 81
52. गुणीभूतव्यङ्ग्यवस्य भेदाः सन्ति—
 (1) 07 (2) 09 (3) 08 (4) 10
53. 'अयं स रशनोत्कर्षो पीनस्तनविमर्दनः।॥'
 इत्याप्तौ शृङ्गाररसः कस्य रस्याङ्गः?
 (1) अद्भुतस्य (2) वीरस्य (3) रौद्रस्य (4) करुणस्य
54. 'अदृष्टे दर्शनोत्कण्ठा दृष्टे विच्छेदभीरुता।
 नादृष्टेन न दृष्टेन भवता लभ्यते सुखम्॥'
 अत्र कीदृशं गुणीभूतव्यङ्ग्यम्?
 (1) अस्फुटम् (2) अगूढम् (3) सन्दिग्धप्राधान्यम् (4) तुल्यप्राधान्यम्
55. लक्षणामूले ध्वनौ अनिवार्या भवति—
 (1) लक्षणा (2) व्यञ्जना (3) अभिधा (4) अर्थापत्तिः

15P/251/30

56. व्यञ्जनाया अन्तर्भावोऽनुमाने करोति स्म-
(1) नागेशभट्टः (2) गदाधरभट्टः (3) महिमभट्टः (4) कुमारिलभट्टः
57. काव्यप्रकाशे 'शब्दार्थचित्रनिरूपणं' नाम उल्लासः कः?
(1) द्वितीयः (2) षष्ठः (3) तृतीयः (4) अष्टमः
58. 'मुख्यार्थहतिदोषः' इत्यत्र 'मुख्यार्थः' कः?
(1) रसः (2) अलङ्कारः (3) गुणः (4) ध्वनिः
59. 'मुख्यार्थहतिदोषः' इति वाक्ये 'हतिः' इत्यस्यार्थोऽस्ति-
(1) विनाशः (2) लोपः (3) घातः (4) अपकर्षः
60. च्युतसंस्कृतिदोषो भवति-
(1) पदशय्याध्वंसः (2) संस्कृतिलोपः
(3) व्याकरणलक्षणहीनत्वम् (4) शिथिलपदबन्धः
61. पादपूरणमात्रप्रयोजनं पदं भवति-
(1) असमर्थम् (2) निहितार्थम् (3) निरर्थकम् (4) अनुचितार्थम्
62. केवले शास्त्रेप्रसिद्धं पदं भवति-
(1) अप्रतीतम् (2) अप्रयुक्तम् (3) सन्दिग्धम् (4) क्लिष्टम्
63. अयं दोषः केवलं समासगत एव भवति-
(1) नेयार्थः (2) विरुद्धमतिकृत् (3) अवाचकः (4) अनुचितार्थः

64. निषिद्धं लाक्षणिकमुच्यते-
 (1) ग्राम्यम् (2) क्लिष्टम् (3) श्रुतिकटु (4) नेयार्थम्
65. 'ताम्बूलभृतगल्लोऽयं भल्लं जल्पति मानुषः'-
 अत्र वाक्यगतः कः दोषः?
 (1) ग्राम्यत्वदोषः (2) विरुद्धमतिकृद्दोषः (3) निहितार्थदोषः (4) सन्दिग्धदोषः
66. 'अकालसन्ध्यामित धातुमत्ताम्'-इत्यस्मिन् कः पदांशगतदोषः?
 (1) निरर्थकत्वदोषः (2) श्रुतिकटुदोषः (3) निहितार्थदोषः (4) सन्दिग्धत्वदोषः
67. वाक्यमात्रे कियन्तो दोषाः?
 (1) 16 (2) 19 (3) 23 (4) 21
68. 'धीरो विनीतो निपुण्मे वराकारो नृपोऽत्र सः।
 यस्य भृत्या बलोत्सवता भक्ता बुद्धिप्रभाविताः॥
 अत्र को दोषः?
 (1) प्रतिकूलवर्णता (2) उपहतविसर्गता (3) विसन्धिः (4) न्यूनपदता
69. 'स्रजं न काचिद्विजहौ जलाविलाम'-इत्यत्र को दोषः?
 (1) अस्थानस्थसमासता (2) प्रसिद्धिविरुद्धता (3) अस्थानस्थपदता (4) भग्नप्रक्रमता
70. काव्यप्रकाशकारेण कियन्तोऽर्थदोषाः स्वीकृताः?
 (1) 21 (2) 23 (3) 27 (4) 33

15P/251/30

71. 'भूपालरत्न! निर्देन्यप्रदानप्रथितोत्सव!!
विश्राणय तुरङ्गं मे माहङ्गं वा मदालसम्॥'
- अत्र कोऽर्थदोषः?
(1) दुष्टत्वम् (2) अपुष्टत्वम् (3) दुष्क्रमत्वम् (4) पुनरुक्तत्वम्
72. 'विधाय दूरे केयूरमनङ्गनङ्गणमङ्गना।
वभार कान्तेन कृतां करजोल्लेखमालिकाम्॥'
- अत्र कोऽर्थदोषः?
(1) विद्याविरुद्धत्वम् (2) अनवीकृतत्वम् (3) प्रसिद्धिविरुद्धत्वम् (4) निर्हेतुत्वम्
73. 'कर्णावितंस' इति पदे 'कर्ण' शब्दस्य प्रयोगः कथम्?
(1) गुणाधानार्थम् (2) दोषहानार्थम् (3) सन्निधानबोधार्थम् (4) दोषोत्पादनार्थम्
74. दोषाणां नित्यानित्यव्यवस्थायाः क आधारः?
(1) दोषोत्कर्षत्वम् (2) रसापकर्षत्वम् (3) प्रदसङ्गटनावैचित्र्यम् (4) गुणोत्कर्षत्वम्
75. निर्हेतोरदुष्टता कुत्र?
(1) गूढेऽर्थे (2) अगूढेऽर्थे (3) विपरीतेऽर्थे (4) ख्यातेऽर्थे
75. सर्वेषामपि दोषाणामदोषत्वं कुत्र?
(1) स्मरणं (2) विस्मरणं (3) विकरणं (4) अनुकरणं
76. सर्वेषामपि दोषाणामदोषत्वं कुत्र?
(1) स्मरणं (2) विस्मरणं (3) विकरणं (4) अनुकरणं

77. ग्राम्यत्वदोषः कुत्र गुणत्वमाप्नोति?
 (1) सारिकादिवचनेषु (2) बालवृद्धादिवचनेषु
 (3) अधमप्रकृत्युक्तिषु (4) सम्यजनोक्तिषु
78. लाटानुप्रासे को दोषो गुणो भवति?
 (1) कथितपदत्वम् (2) अधिकपदत्वम् (3) न्यूनपदत्वम् (4) अप्रतीतत्वम्
79. कियन्तो रसदोषाः?
 (1) 14 (2) 16 (3) 13 (4) 11
80. 'स्वशब्दवाच्यता' दोषः क्वचिन् न भवति-
 (1) विभावस्य (2) सञ्चारिभावस्य (3) स्थायिभावस्य (4) अनुभावस्य
81. करुणस्य विरुद्धरसोऽस्ति-
 (1) शान्तरसः (2) अद्भुतरसः (3) हास्यरसः (4) शृङ्गार रसः
82. दोषप्रसङ्गे प्रयुक्तस्य 'रस' इति शब्दस्याभिप्रायः कः?
 (1) गुणोत्कर्षः (2) दोषापकर्षः (3) व्यभिचारिभावः (4) स्थायिभावः
83. काव्यप्रकाशे सप्तमोल्लासस्य संज्ञा का?
 (1) गुणदर्शनः (2) दोषदर्शनः (3) रसदर्शनः (4) भावदर्शनः
84. रसग्याङ्गिणो धर्माः के?
 (1) शब्दाः (2) दोषाः (3) गुणाः (4) भावाः

15P/251/30

85. 'हारादिवद् तेऽनुप्रासोपमादयः' इत्यस्य रिक्तस्थाने कः शब्दः?
(1) विप्रकाराः (2) वाच्यधाराः (3) अलङ्काराः (4) विश्ववाराः
86. 'त्रयस्ते न पुनर्दश' इति कस्मिन् विषये कथितमस्ति?
(1) गुणविषये (2) अलङ्कारविषये (3) दोषविषये (4) ध्वनिविषये
87. 'गुणवृत्त्या पुनस्तेषां वृत्तिः शब्दार्थयोर्मता' अत्र 'तेषाम्' इति पदेने के सङ्केतिताः?
(1) रसाः (2) दोषाः (3) भावाः (4) गुणाः
88. आचार्यम्मटमते लाटानुप्रासः कतिधाः?
(1) त्रिधाः (2) चतुर्धाः (3) पञ्चधा (4) द्विधाः
89. 'विधौ' इत्यत्र कः श्लेषः?
(1) विभक्तिश्लेषः (2) लिङ्गश्लेषः (3) वचनश्लेषः (4) वर्णश्लेषः
90. शब्दमात्रतः साम्यमपि कस्यालङ्कारस्य प्रयोजको भवति?
(1) यमकस्य (2) उत्प्रेक्षायाः (3) उपमायाः (4) रूपकस्य
91. 'मुरजवन्धः' कोऽलङ्कारः?
(1) श्लेषः (2) अनन्वयः (3) चित्रम् (4) प्रतीपः
92. काव्यप्रकाशे वर्णितानामर्थालङ्काराणां संख्या कियती?
(1) 72 (2) 68 (3) 65 (4) 61
93. काव्यप्रकाशादिशा उपमालङ्कारस्य कियन्तो भेदाः?
(1) 24 (2) 25 (3) 27 (4) 23

94. '.....अभेदो य उपमानोपमेययोः।' अत्र रिक्तस्थाने कोऽलङ्कारः?
 (1) रूपकम् (2) अनन्वयः (3) उत्प्रेक्षा (4) मालोपमा
95. कस्य निषेधे 'अपट्नुतिरलङ्कारो भवति?
 (1) अर्थस्य (2) उपमानस्य (3) उपमेयस्य (4) साधारणधर्मस्य
96. 'क्षीणः क्षीणोऽपि शशी भूयो भूयोऽभिवर्धते सत्यम्।
 विरम प्रसीद सुन्दारे! यौवनमनिवर्ति यातं तु।' कोऽलङ्कारः?
 (1) तुल्ययोगिता (2) व्यतिरेकः (3) प्रतिवस्तूपमा (4) निदर्शना
97. विभावनालङ्कारस्य विलोमोऽलङ्कारो भवति-
 (1) विशेषोक्तिः (2) सहोक्तिः (3) विनोक्तिः (4) अतिशयोक्तिः
98. 'कर्पूर इव दग्धोऽपि शक्तिमान् यो जने जने।' अत्र कोऽलङ्कारः?
 (1) अपह्नुतिः (2) दीपकः (3) सन्देहः (4) विशेषोक्तिः
99. हेतोर्वाक्यपदार्थत्वे कोऽलङ्कारः?
 (1) पर्यायोक्तम् (2) काव्यलिङ्गम् (3) निदर्शना (4) समुच्चयः
100. 'मानमस्याः निराकर्तुं पादयोर्मे पतिष्यतः।
 उपकाराय दिष्ट्येदमुदीर्णं धनगर्जितमा।' - इत्यत्र कोऽलङ्कारः?
 (1) उदात्तः (2) भाविकः (3) समाधिः (4) व्याचातः
101. 'दशरूपकम्' कस्य शास्त्रस्य ग्रन्थः?
 (1) काव्यशास्त्रस्य (2) छन्दःशास्त्रस्य (3) नाट्यशास्त्रस्य (4) अर्थशास्त्रस्य

15P/251/30

102. दशरूपकस्य कर्ता कः?

- (1) धनिकः (2) धनञ्जयः (3) सागरनन्दी (4) शारदातनयः

103. दशरूपककारस्य स्थितिकालः कः?

- (1) दशमशताब्दी (2) नवमशताब्दी (3) द्वादशशताब्दी (4) अष्टमशताब्दी

104. दशरूपके कियन्तः प्रकाशाः सन्ति?

- (1) 5 (2) 7 (3) 6 (4) 4

105. नीलकण्ठस्य ताण्डवे कस्य कण्ठः पुष्करायते?

- (1) गणेशस्य (2) पार्वत्याः (3) नन्दिनः (4) बृहस्पतेः।

106. 'रूपकं.....' इत्यत्र रिक्तस्थाने किं पदम्?

- (1) तदाक्षेपात् (2) तदाभिनयात् (3) तत्समारोपात् (4) तदाधिष्ठानात्

107. वस्तु कतिविधम्?

- (1) त्रिविधम् (2) एकविधम् (3) चतर्विधम् (4) द्विविधम्

108. 'वस्तु नेता रसस्तेषां भेदकः' इत्यत्र 'तेषां' मित्यनेन केषां सङ्केतः?

- (1) वस्तूनां (2) नेतृणाम् (3) रसानाम् (4) रूपकाणाम्

109. 'गर्भः' कः कथितः?

- (1) अर्थप्रकृतिः (2) अवस्था (3) सन्धिः (4) पताकास्थानकम्

110. किं नाम नर्म?

- (1) क्रोमलाचम् (2) औदार्यम् (3) गुप्तवचनाम् (4) परिहासवचः

111. '.....मिथो जल्पः' इत्यत्र रिक्तस्थाने कः शब्दः?
 (1) परिभाषा (2) परिवादः (3) परिरक्षा (4) परिप्रश्नः
112. अर्थोपक्षेपकाः कतिविधाः?
 (1) द्विविधा (2) त्रिविधाः (3) पञ्चविधाः (4) चतुर्विधाः
113. प्रवेशकः कुत्र संयोज्यः?
 (1) रूपकारम्भे (2) रूपकान्ते (3) अङ्कमध्ये (4) अङ्कद्वयमध्ये
114. सर्वश्राव्यं किं भवति?
 (1) स्वगतम् (2) प्रकाशम् (3) गुह्यम् (4) संयतम्
115. 'अपवारितम्' किं भवति?
 (1) अश्राव्यं (2) नियतश्राव्यम् (3) सर्वश्राव्यम् (4) विश्राव्यम्
116. 'काव्यसंहारः' कः?
 (1) वराप्तिः (2) काव्योच्छेदः (3) वस्तुसंयमः (4) नियताप्तिः
117. 'यातोऽस्मि पद्मनयने समयो मर्मैष.....' इत्यादिपद्यं कस्योदाहरणम्?
 (1) अर्थोपक्षेपकस्य (2) कार्यावस्थायाः (3) पताकास्थानकस्य (4) प्रकरीबन्धस्य
118. उत्पाद्यं वस्तु कीदृशं भवति?
 (1) वेदतो गृहीतम् (2) पुराणैभ्यो गृहीतम्
 (3) आर्षमहाकाव्याद् गृहीतम् (4) कविकल्पितम्

15P/251/30

119. का कथ्यते पताकाः?

- (1) सन्धिः (2) कार्यावस्था (3) अर्थप्रकृतिः (4) अर्थोपक्षेपकः

120. दशरूपकावलोकस्य कर्तुः पिता क आसीत्?

- (1) नारायणः (2) विष्णुः (3) जगन्नाथः (4) श्रीहरिः

121. अभिज्ञानशाकुन्तलस्य मूलकथा महाभारतस्य कस्मिन् पर्वणि प्राप्यते?

- (1) आदिपर्वणि (2) वनपर्वणि (3) भीष्मपर्वणि (4) सभापर्वणि

122. शकुन्तला कस्मिन्नङ्के प्रेमपत्रं लिखति?

- (1) प्रथमे (2) द्वितीये (3) तृतीये (4) चतुर्थे

123. महर्षिकण्वः कं तीर्थं प्रति गतवान्?

- (1) व्योमतीर्थम् (2) सोमतीर्थम् (3) होमतीर्थम् (4) लोमतीर्थम्

124. शकुन्तलाया अङ्गुलीयकं क्व सरसि प्रभ्रष्टम्?

- (1) प्राचीतीर्थे (2) सतीतीर्थे (3) शचीतीर्थे (4) शुचितीर्थे

125. अभिज्ञानशाकुन्तले विदूषकस्य नाम किम्?

- (1) वसन्तकः (2) सुन्दरकः (3) माधवः (4) माधव्यः

126. अभिज्ञानशाकुन्तले महाकारिता का रीतिः प्रयुक्ता?

- (1) पञ्चाली (2) वैदर्भी (3) गौडी (4) आवन्तिकी

127. अभिज्ञानशाकुन्तलस्य नान्दीपद्ये कः स्तुतः?

- (1) गणेशः (2) महेशः (3) नगेशः (4) धनेशः

128. प्रयोगविज्ञानं कथं साधु मन्यते?

- (1) मञ्चसज्जावशात् (2) आहार्यशोभाकारणात्
(3) विदुषाम् आपरितोषात् (4) पात्राणां बाहुल्यात्

129. 'ग्रीवाभङ्गाभिरामं मुहुरनुपतति स्पन्दने बद्दृष्टिः.....॥'

इत्यादिश्लोके को रसः?

- (1) करुणः (2) बीभत्सः (3) अद्भुतः (4) भयानकः

130. 'गच्छति पुरः शरीरं धावति पश्चादसंस्तुतं चेतः।

चीनांशुकमिव केतोः प्रतिवातं नीयमानस्य॥' – इत्यत्रास्मिन् कोऽलङ्कारः?

- (1) उपमा (2) उत्प्रेक्षा (3) विरोधः (4) अर्थान्तरन्यासः

131. तपोधनेषु किं गूढं भवति?

- (1) औदार्यम् (2) वात्सल्यम् (3) तेजः (4) ज्ञानम्

132. 'न मदनां विवृतो न च संवृतः' – इत्यत्रास्ति-

- (1) भ्रान्तिः (2) अनिर्वचनीयता (3) सन्देहः (4) अविवेकः

133. आरण्यकाः नृपेभ्यः किं ददति?

- (1) आशीर्वादम् (2) धनम् (3) तपःपङ्कभागम् (4) वन्यफलम्

15P/251/30

134. काश्यपश्चतुर्थाङ्के केन छन्दसा शकुन्तलामाशास्ते?
(1) वक्त्रछन्दसा (2) अपरवक्त्रछन्दसा (3) सामछन्दसा (4) त्रष्टक छन्दसा
135. राज्ञो दुष्यन्तस्य शकुन्तलया पुनर्मेलनं कुत्र भवति?
(1) मारीचाश्रमे (2) कण्वाश्रमे (3) शचीतीर्थे (4) स्वराजधान्याम्
136. महाकवेः भासस्य कतिसंख्याकाः नाट्यकृतयः प्रसिद्धास्सन्ति?
(1) 10 (2) 11 (3) 13 (4) 15
137. आदिकाव्यं किम्?
(1) महाभारतम् (2) रामायणम् (3) श्रीमद्भागवतम् (4) मेघदूतम्
138. अधोलिखितेषु केन विरचितं केवलं नाटकत्रयम्?
(1) भवभूतिना (2) विशाखदत्तेन (3) भट्टनारायणेन (4) भासेन
139. "हितं मनोहारि च दुर्लभं वचः" - इति सूक्तिः कस्य महाकवेरस्ति?
(1) कालिदासस्य (2) श्रीहर्षस्य (3) माघस्य (4) भारवेः
140. विंशतिसर्गात्मकं महाकाव्यमस्ति--
(1) रघुवंशम् (2) शिशुपालवधम् (3) किरातार्जुनीयम् (4) नैपथीयचरितम्
141. मन्दाक्रान्तेत्येकस्मिन्नेव छन्दसि विरचितं काव्यमस्ति--
(1) गीतगोविन्दम् (2) अमरकशतकम् (3) मेघदूतम् (4) नीतिशतकम्
142. दशरूपकमिति ग्रन्थे बहुधोदाहृता नाटिका अस्ति--
(1) प्रियदर्शिका (2) रत्नावली (3) चन्द्रकला (4) मृगाङ्कलेष्ट्या

143. सौन्दरनन्दस्य कर्ता कः?
 (1) बाणभट्टः (2) भट्टिः (3) अश्वघोषः (4) राजशेखरः
144. किरातार्जुनीयस्य कस्मिन् सर्गे चित्रालङ्काराणां भूरिशः निबन्धनं वर्तते?
 (1) पञ्चदशे (2) सप्तमे (3) द्वादशे (4) दशमे
145. 'घण्टा' इति विरुदः कस्य महाकवेः प्रसिद्धोऽस्ति?
 (1) कालिदासस्य (2) भारवेः (3) श्रीहर्षस्य (4) माघस्य
146. केन कथितम्-“एको रसः करुण एव?”
 (1) कालिदासेन (2) भासनेन (3) राजशेखरेण (4) भवभूतिना
147. अधोलिखितेषु को ग्रन्थ 'आख्यायिका' इति प्रसिद्धः?
 (1) उत्तररामचरितम् (2) हर्षचरितम् (3) नैषधीयचरितम् (4) महावीरचरितम्
148. महाकविभासकृतेषु नाटकेषु महाभारतमूलकनाटकानां संख्या विद्यते-
 (1) 7 (2) 9 (3) 5 (4) 6
149. रूपकाणां प्रकरणकोटौ गण्यते-
 (1) विद्धशालभञ्जिका (2) नागानन्दम् (3) मृच्छकटिकम् (4) विक्रमोर्वशीयम्
150. वीररसप्रधानं नाटकमस्ति-
 (1) बालचरितम् (2) वेणीमंहारनाटकम् (3) मालाविकाग्निमित्रम् (4) मालतीमाधवम्

15P/251/30

ROUGH WORK
रफ़ कार्य

15P/251/30

ROUGH WORK
रफ़ कार्य

23

P.T.O.

अभ्यर्थियों के लिए निर्देश

(इस पुस्तिका के प्रथम आवरण पृष्ठ पर तथा उत्तर-पत्र के दोनों पृष्ठों पर केवल नीली-काली बाल-प्वाइंट पेन से ही लिखें)

1. प्रश्न पुस्तिका मिलने के 10 मिनट के अन्दर ही देख लें कि प्रश्नपत्र में सभी पृष्ठ मौजूद हैं और कोई प्रश्न छूटा नहीं है। पुस्तिका दोषयुक्त पाये जाने पर इसकी सूचना तत्काल कक्ष-निरीक्षक को देकर सम्पूर्ण प्रश्नपत्र की दूसरी पुस्तिका प्राप्त कर लें।
2. परीक्षा भवन में लिफाफा रहित प्रवेश-पत्र के अतिरिक्त, लिखा या सादा कोई भी खुला कागज साथ में न लायें।
3. उत्तर-पत्र अलग से दिया गया है। इसे न तो मोड़ें और न ही विकृत करें। दूसरा उत्तर-पत्र नहीं दिया जायेगा। केवल उत्तर-पत्र का ही मूल्यांकन किया जायेगा।
4. अपना अनुक्रमांक तथा उत्तर-पत्र का क्रमांक प्रथम आवरण-पृष्ठ पर पेन से निर्धारित स्थान पर लिखें।
5. उत्तर-पत्र के प्रथम पृष्ठ पर पेन से अपना अनुक्रमांक निर्धारित स्थान पर लिखें तथा नीचे दिये वृत्तों को गाढ़ा कर दें। जहाँ-जहाँ आवश्यक हो वहाँ प्रश्न-पुस्तिका का क्रमांक तथा सेट का नम्बर उचित स्थानों पर लिखें।
6. ओ० एम० आर० पत्र पर अनुक्रमांक संख्या, प्रश्नपुस्तिका संख्या व सेट संख्या (यदि कोई हो) तथा प्रश्नपुस्तिका पर अनुक्रमांक और ओ० एम० आर० पत्र संख्या की प्रविष्टियों में उपरिलेखन की अनुमति नहीं है।
7. उपर्युक्त प्रविष्टियों में कोई भी परिवर्तन कक्ष निरीक्षक द्वारा प्रमाणित होना चाहिये अन्यथा यह एक अनुचित साधन का प्रयोग माना जायेगा।
8. प्रश्न-पुस्तिका में प्रत्येक प्रश्न के चार वैकल्पिक उत्तर दिये गये हैं। प्रत्येक प्रश्न के वैकल्पिक उत्तर के लिए आपको उत्तर-पत्र की सम्बन्धित पंक्ति के सामने दिये गये वृत्त को उत्तर-पत्र के प्रथम पृष्ठ पर दिये गये निर्देशों के अनुसार पेन से गाढ़ा करना है।
9. प्रत्येक प्रश्न के उत्तर के लिए केवल एक ही वृत्त को गाढ़ा करें। एक से अधिक वृत्तों को गाढ़ा करने पर अथवा एक वृत्त को अपूर्ण भरने पर वह उत्तर गलत माना जायेगा।
10. ध्यान दें कि एक बार स्याही द्वारा अंकित उत्तर बदला नहीं जा सकता है। यदि आप किसी प्रश्न का उत्तर नहीं देना चाहते हैं, तो संबंधित पंक्ति के सामने दिये गये सभी वृत्तों को खाली छोड़ दें। ऐसे प्रश्नों पर शून्य अंक दिये जायेंगे।
11. रफ कार्य के लिए प्रश्न-पुस्तिका के मुखपृष्ठ के अंदर वाला पृष्ठ तथा उत्तर-पुस्तिका के अंतिम पृष्ठ का प्रयोग करें।
12. परीक्षा के उपरान्त केवल ओ एम आर उत्तर-पत्र परीक्षा भवन में जमा कर दें।
13. परीक्षा समाप्त होने से पहले परीक्षा भवन से बाहर जाने की अनुमति नहीं होगी।
14. यदि कोई अभ्यर्थी परीक्षा में अनुचित साधनों का प्रयोग करता है, तो वह विश्वविद्यालय द्वारा निर्धारित दंड का/की, भागी होगा/होगी।